

บทวิเคราะห์เพลงบทเพลงสำหรับเปียโน เดี่ยวสามท่อน โดย ฟร็องซิส ปูลอง สำหรับการแสดง เดี่ยวเปียโน

มันทนา ก่อพานิชกุล*

ศศิ พงศ์สรายุทธ**

An Analysis of the Trois Pièces for Piano by Francis Poulenc for Piano Recital

Munthana Korpanichakul*

Sasi Pongsarayuth**

บทคัดย่อ

บทวิเคราะห์เพลงบทเพลงสำหรับเปียโนเดี่ยวสามท่อน โดย ฟร็องซิส ปูลอง สำหรับการแสดงเดี่ยวเปียโน มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาและค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับบทเพลง เพื่อใช้ประกอบเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตด้านการแสดงเดี่ยวเปียโนของ มันทนา ก่อพานิชกุล เนื้อหาในการวิเคราะห์บทเพลงนั้นประกอบไปด้วย การศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับชีวประวัติของผู้ประพันธ์เพลง ความเป็นมาของบทเพลง การวิเคราะห์บทเพลง ทั้งยังศึกษาไปถึงรายละเอียดเชิงลึกของบทประพันธ์ การตีความด้านความรู้สึก วิธีการนำเสนอบทเพลง อีกทั้งยังศึกษารวมไปถึงเทคนิคต่าง ๆ ในการบรรเลงบทเพลง วิธีการฝึกซ้อม และนำไปสู่การแสดงบทเพลงได้อย่างสมบูรณ์ที่สุดด้วย การดำเนินการวิจัยโดยเริ่มจากการเลือกบทเพลงสำหรับการแสดง ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์วิชาทักษะดนตรีเกี่ยวกับบทเพลงที่ใช้ในการแสดง ศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับบทเพลงที่ใช้แสดง วิเคราะห์บทเพลง ฝึกซ้อมบทเพลง รวมถึงการฝึกซ้อม ณ สถานที่แสดงจริงที่จะใช้ในการแสดงจริง และสุดท้ายจัดแสดงผลงาน บทวิเคราะห์บทเพลง Trois Pièces for Piano จะประกอบไปด้วยเนื้อหาดังนี้ 1. ชีวประวัติของ Francis Poulenc (ค.ศ. 1899-1963) ผู้ประพันธ์ดนตรี 2. การวิเคราะห์รายละเอียดของบทเพลง Trois Pièces for Piano ประกอบด้วย 3 ท่อน และ 3. วิธีการฝึกซ้อมของบทเพลง Trois Pièces for Piano ผลการวิจัย ได้เรียนรู้เทคนิคการเล่นเปียโนจากบทเพลงในยุคศตวรรษที่ 20 สามารถวิเคราะห์ปัญหา ติความบทเพลง ได้ถูกต้องตามจุดประสงค์ของผู้ประพันธ์ และเตรียมการแสดงเดี่ยวเปียโนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: บทวิเคราะห์เพลง/ บทเพลงสำหรับเปียโนเดี่ยวสามท่อน/ ฟร็องซิส ปูลอง/ การแสดงเปียโน/ มันทนา ก่อพานิชกุล

Abstract

The following analysis of the Trois Pièces for Piano, composed for solo piano by Francis Poulenc, was carried out with the intent of thoroughly studying and researching the composition in order to reach a deeper understanding of the music and its elements. This analysis and study comprised the research used in the thesis of Ms. Munthana Korpanichakul, as part of the requirements for the completion of the Master's Degree in Piano Performance. The contents of the research included a detailed study of the biography of the composer, the origins and background of the composition, a harmonic analysis, and notable information regarding the composition. Additionally, suggestions on interpretation and how to best present the composition was included, as was a guide on the performance techniques used in order to facilitate a more comprehensive performance. This analysis had been started by consulting with the advisors to select the standard repertoire, researching, criticizing and rehearsing at the performance location where the music would be presented to the public after being polished. The following analysis contained the following sections: 1. A biography of the composer, Francis Poulenc (1899-1963) 2. A detailed analysis of Trois Pièces pour Piano and 3. A detailed practice strategies of Trois Pièces for Piano at the end of the analysis, the researcher had learnt more about the musical performance techniques which were created since 20th Century, analyzed the problems, interpreted the composer's purpose including arranged the performance efficiently.

Keywords: An analysis/ Trois Pièces for Piano/ Francis Poulenc/ Piano Recital/ Munthana Korpanichakul

* นิสิตระดับมหาบัณฑิต ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ตะวันตก ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, month_@hotmail.com

* Master's Degree in Master of Arts Program in Western Music, Western Music Department, Faculty of Fine and Applied Arts, Chulalongkorn University, month_@hotmail.com

** รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ตะวันตก ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, pongsasi@yahoo.com

** Associate Professor Dr., Master of Arts Program in Western Music, Western Music Department, Faculty of fine and Applied Arts, Chulalongkorn University, pongsasi@yahoo.com.

Received: 26/4/2018 Revised: 27/6/2018 Accepted: 15/7/2018

บทวิเคราะห์เพลงบทเพลงสำหรับเปียโน เดี่ยวสามท่อน โดย ฟร็องซิส ปูลอง สำหรับการแสดง เดี่ยวเปียโน

มันทนา ก่อพานิชกุล
ศศิ พงศ์สรายุทธ

An Analysis of the Trois Pièces for Piano by Francis Poulenc for Piano Recital

Munthana Korpanichakul
Sasi Pongsarayuth

บทนำ

Trois Pièces for Piano อยู่ในรูปแบบของเพลงเปียโนบรรเลงเดี่ยว ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ท่อน โดยท่อนแรก Pastorale มีทำนองที่ไพเราะฟังง่ายและใช้เสียงประสานแบบศตวรรษที่ยี่สิบ บรรยากาศของเพลงสงบและลึกซึ้ง มีความเศร้าเล็กน้อยแฝงสลับมาด้วยโน้ตระดับมีการเดินทำนองที่สวยงาม และหรูหรา พร้อมมีเสียงประสานประกอบที่ง่ายสบายๆ อารมณ์ของเพลงค่อนข้างเยือกสงบ ท่อนสอง Hymn อัตราจังหวะปานกลางไม่เร็ว บุคลิกของบทเพลงมีความสง่างามประกอบกับการสร้างอารมณ์ของบทเพลงผ่านเทคนิคของดนตรีที่สามารถโน้มน้าวความรู้สึกของผู้ฟังให้เข้าไปอยู่ในเรื่องราวอันเข้มข้นได้อย่างน่าอัศจรรย์ โดยในตอนต้นเพลงมีบรรยากาศคล้ายเสียงประสานในโบสถ์ ใช้การประสานเสียงของคอร์ดที่ทำให้เสียงหนาและมีพลัง ท่อนสุดท้าย Toccata จังหวะเร็วมีลักษณะคล้ายการหยอกล้อ สนุกสนาน นักเปียโนนิยมเลือกเล่นท่อนนี้มากที่สุดเพราะได้แสดงความสามารถทางเทคนิคการเล่น arpeggios, broken chord, cross hand และ scales ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำบทเพลง Trois Pièces for Piano นี้มาบรรจุอยู่ในรายการการแสดงเปียโนเดี่ยวโดย มันทนา ก่อพานิชกุล ใช้ชื่อรายการภาษาอังกฤษว่า THE MASTER PIANO RECITAL BY MUNTHANA KORPANICHAKUL ด้วย โดยกำหนดจัดการแสดงขึ้นในวันศุกร์ที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2561 เวลา 14.00 น. ณ ห้องแสดง รัชสรวงเปียโนสตูดิโอ ซอยนานาเหนือ รวมเวลาที่ใช้ในการแสดงทั้งหมดประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที ซึ่งต้องใช้ความชำนาญอย่างมากในการบรรเลง เนื่องจากผลงานเพลงบทนี้มีบุคลิกของแต่ละท่อนที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ทำให้บทประพันธ์เพลง Trois Pièces for Piano เป็นที่สนใจของนักเปียโนหลายท่านที่นำมาศึกษาและบรรเลง

วัตถุประสงค์และขอบเขตของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการสร้างสร้งงานด้านดนตรีในฝรั่งเศสของยุคศตวรรษที่ 20 รวมไปถึงการศึกษาความเป็นมาของผู้ประพันธ์และบทเพลงที่นำมาแสดง
2. เพื่อศึกษาและปฏิบัติจริงในการจัดการแสดงเดี่ยวเปียโน
3. เพื่อศึกษาและฝึกฝนเทคนิคในการบรรเลงบทประพันธ์เพลง Trois Pièces for Piano โดย Francis Poulenc
4. เพื่อได้เผยแพร่บทเพลงคลาสสิกให้บุคคลที่สนใจได้รับชมและรับฟัง

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. เลือกบทเพลงสำหรับการแสดง
2. ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์วิชาทักษะดนตรีเกี่ยวกับบทเพลงที่ใช้ในการแสดง
3. ศึกษาและหาข้อมูลเกี่ยวกับบทเพลงที่ใช้แสดง
4. วิเคราะห์บทเพลงและฝึกซ้อมบทเพลงปรับแต่งและแก้ไขการแสดง
5. ฝึกซ้อม ณ สถานที่แสดงจริงที่จะใช้ในการแสดงจริง
6. จัดพิมพ์และนำเสนอเป็นรูปเล่มวิทยานิพนธ์
7. จัดแสดงผลงานผลการวิจัย

ผลการวิจัย

1. สามารถคัดเลือกบทเพลงได้อย่างเหมาะสมในการแสดง
2. ได้เรียนรู้เทคนิคการเล่นและการผลิตเสียงเปียโนจากบทเพลงในยุคศตวรรษที่ 20
3. สามารถวิเคราะห์ปัญหา ติความบทเพลง ได้ถูกต้องตามจุดประสงค์ของผู้ประพันธ์

ชีวประวัติของ Francis Poulenc

Francis Poulenc นักเปียโนและคีตกวีชาวฝรั่งเศส ในยุคศตวรรษที่ยี่สิบ เกิดปี ค.ศ. 1899-1963 ผลงานของ Poulenc ประกอบด้วยงานเพลงสำหรับเดี่ยวเปียโน บทเพลงสำหรับวงแชมเบอร์ อูปรากอร์ บัลเลต์ และเพลงบรรเลงสำหรับวงออร์เคสตรา

Poulenc เรียนเปียโนกับนักเปียโนชาวสเปน Ricardo Vines จากนั้นก็เดินทางไปเรียนกับ Erik Satie และเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเลซีสในเวลาต่อมา ปี ค.ศ. 1918 ผลงานเพลงของเขา มีบุคลิกของเพลงคล้าย Debussy เนื่องจากเขาชื่นชอบฟังเพลงของ Debussy ตั้งแต่อายุ 8 ปี มีนักเขียนชีวประวัติท่านหนึ่งได้เขียนเกี่ยวกับงานเพลงของ Vines ครูนักเปียโนของ Poulenc ว่า งานส่วนหนึ่งของ Vines นั้นได้รับอิทธิพล

บทวิเคราะห์เพลงบทเพลงสำหรับเปียโน เดี่ยวสามท่อน โดย ฟร็องซิส ปูลอง สำหรับการแสดง เดี่ยวเปียโน

มันทนา ก่อพานิชกุล
ศศิ พงศ์สรายุทธ

An Analysis of the Trois Pièces for Piano by Francis Poulenc for Piano Recital

Munthana Korpanichakul
Sasi Pongsarayuth

จาก Poulenc ด้วย เช่น เพลงเปียโน และเทคนิคการเล่น ความสัมพันธ์ของครูและลูกศิษย์นั้นเป็นเหมือนคนในครอบครัว เขาเคยเขียนความในใจของตนเองที่มีต่อ Vines ว่า “ฉันรักและเคารพครูของฉันอย่างมากมาย Vines เป็นบุคคลเดียวที่เล่นเพลงของ Debussy และ Ravel ได้อย่างเยี่ยมยอดมากที่สุด สิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิตของฉันคือครู ครูคือทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตเป็นคนที่ทำให้เขาได้รู้จักกับเปียโนอย่างแท้จริง” หลังจากพ่อแม่เสียชีวิตซึ่งขณะนั้น Poulenc อายุได้ 16 ปี Vines เป็นอาจารย์ที่คอยช่วยเหลือและเปรียบเสมือนเป็นผู้ปกครองอีกด้วย

หนังสือ Francis Poulenc by Benjamin Ivry ได้เขียนเกี่ยวกับแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของ Poulenc มาจากบุคคลที่ชื่นชอบ หนึ่งในนั้นคือ Stravinsky ปี ค.ศ. 1916 เป็นครั้งแรกที่ Poulenc ได้พบกับ Stravinsky และกล่าวว่า Stravinsky เป็นบุคคลที่เป็นแรงบันดาลใจที่สำคัญอย่างมาก เป็นรูปแบบ Neo-classical ซึ่งแตกต่างจากเพื่อนของเขาในยุคนั้นอย่าง Milhaud และ Honegger ที่ใช้เทคนิคการประพันธ์เพลงเสียงสมัยใหม่ จังหวะและการใช้ประสานเสียงแบบใหม่ Stravinsky ยังคงชอบวิธีการประพันธ์ที่ไม่ใหม่เกินไปสำหรับคนในยุคนั้นและไม่ได้คาดการณ์ไว้ถึงอนาคต เพียงแค่ตนเองชอบและผู้ฟังในตอนนั้นชอบเพียงเท่านั้น ผู้เขียน Benjamin Ivry กล่าวต่อว่า อีกหนึ่งแรงบันดาลใจในผลงานของ Poulenc ที่สำคัญที่น้อยคนนักจะพูดถึงคือ การปกปิดชีวิตการเป็น homosexuality มีการค้นพบจดหมายที่เขียนถึงคนรักและการตีความของบทเพลง ผลงานส่วนใหญ่มาจากความสัมพันธ์ของคนรัก รวมถึงเพลงที่เกี่ยวกับศาสนา ก็มาจากความรักที่เขามีกับคนรักด้วยเช่นกัน

งานเปียโนของ Poulenc แบ่งเป็น 3 ช่วง โดยแต่ละช่วงนั้นขึ้นอยู่กับอารมณ์ (mood) และรูปแบบลักษณะผลงาน (stylistic characteristics) ช่วงแรกปี ค.ศ. 1916-1921 แนวการประพันธ์เพลงเป็นแบบ linear simplicity, modality, polytonality และ dissonance ผลงานในช่วงนี้ได้รับอิทธิพลและแรงบันดาลใจจาก Satie และกลุ่ม Les six ช่วงที่สอง ปี ค.ศ. 1922-1937 แนวเพลงเป็นแบบ virtuosic bravura ผู้บรรเลงต้องมีความชำนาญ เทคนิคซับซ้อน บทเพลงที่ได้รับกรกล่าวถึงคือ Improvisations และ Nocturnes ช่วงสุดท้ายปี ค.ศ. 1940-1959 Poulenc ให้ความสำคัญกับรายละเอียดความเป็นเพลงมากขึ้น ใช้แนวการประพันธ์แบบช่วงที่ผ่านมาแบบเน้นการใช้เทคนิคลดน้อยลง

เช่นเดียวกับนักประพันธ์เพลงคนอื่น Poulenc กลับมาสนใจการประพันธ์เพลงสำหรับเปียโน ในช่วงแรกของการประพันธ์ของงานทั้งหมด 15 ชิ้น พบว่ามีงาน 8 ชิ้นเป็นเพลงของเปียโนเดี่ยวและเปียโนสำหรับ 4 มือ ซึ่งสองผลงานสองชิ้นแรกของ Poulenc คือ Preludes (1916) และ Trois ท่อน Pastorale (1918) เนื่องจากโครงสร้างของบทเพลงถูกทำลายทิ้งไป ทำให้ไม่ได้รับการตีพิมพ์ขึ้น

บทวิเคราะห์เพลง Trois Pièces for Piano

Trois Pièces for Piano บทนี้ อยู่ในรูปแบบของเพลงเปียโนบรรเลงเดี่ยว ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ท่อน ดังนี้

1. Pastorale
2. Hymn
3. Toccata

ท่อนที่ 1 Pastorale

อยู่สัปดาห์ลักษณะแบบสามตอน หรือแบบ A B A อัตราจังหวะ calme et mystérieux รูปพรรณดนตรีแบบ Polyphony ตอน A นำเสนอทำนองเอก อยู่ในอัตราจังหวะ 4/4 ในบันไดเสียง C Major มีโน้ต C ซึ่งเป็นโน้ตโทนิคหลัก และโน้ต G เป็นโน้ตโดมินันท์ซ่อนอยู่เกือบทุกห้องในแนวทำนองและเสียงประสาน ในห้องที่ 1 ใช้เทคนิคการประพันธ์คอร์ด 5 แบบซ้อนทับ (superimposed) ประกอบด้วยโน้ต A-E-B (ตัวอย่างที่ 1) ในส่วนของทำนองมีการใช้โน้ตประดับ (Grace note) เพื่อแสดงถึงอารมณ์ความรู้สึกของเพลงได้อย่างลึกซึ้งมากขึ้น

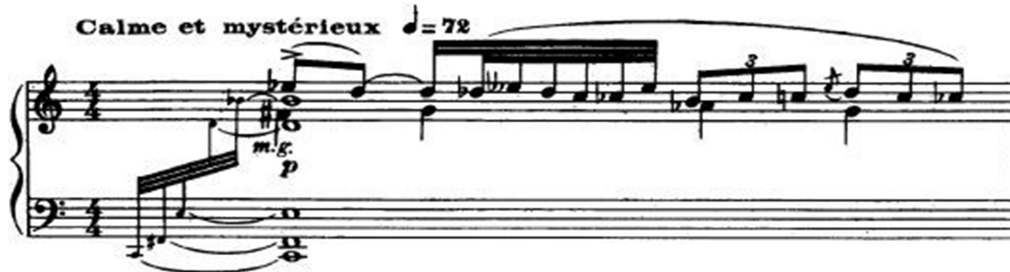
บทวิเคราะห์เพลงบทเพลงสำหรับเปียโน เดี่ยวสามท่อน โดย ฟร็องซิส ปูลอง สำหรับการแสดง เดี่ยวเปียโน

มันทนา ก่อพานิชกุล
ศศิ พงศ์สรายุทธ

An Analysis of the Trois Pièces for Piano by Francis Poulenc for Piano Recital

Munthana Korpanichakul
Sasi Pongsarayuth

ตัวอย่างที่ 1 นำเสนอทำนองเอกของท่อนที่ 1 Pastorale และเทคนิคการประพันธ์คอร์ด 5 แบบ
ซ้อนทับ (superimposed) ประกอบด้วยโน้ต A-E-B

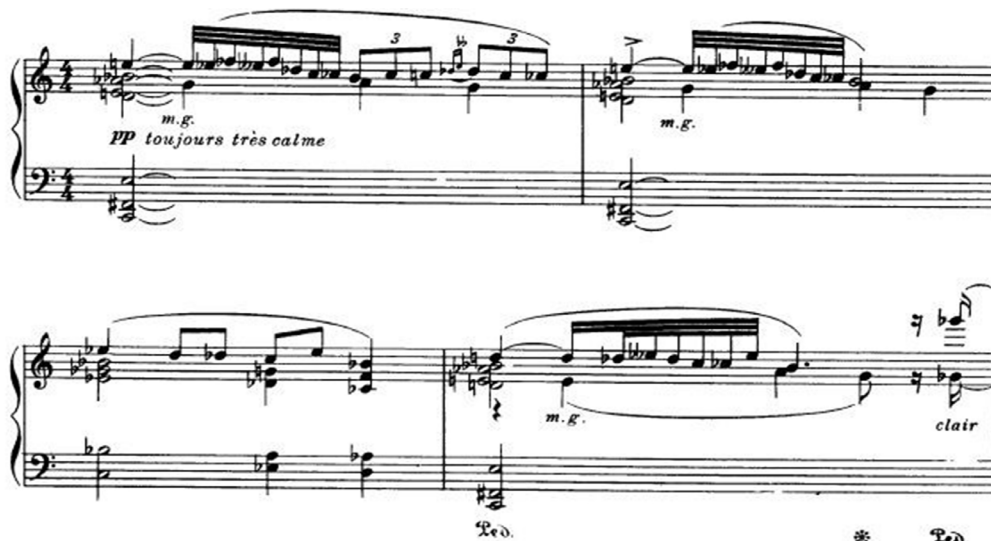
ตอน B นำเสนอทำนองหลักที่ 2 (ตัวอย่างที่ 2) วัตถุประสงค์ของจังหวะหลักใช้โน้ตเขมิตประจุต การใช้เสียงประสานมีการใช้คอร์ด
C Major แล้วไป C Major-seventh โดยใช้เสียงโน้ต B เป็นเสียงเชื่อมเพื่อไปโน้ต Bb ในแนวเบสของมือซ้าย

ตัวอย่างที่ 2 นำเสนอทำนองหลักที่สอง

จบด้วยตอน A สุดท้าย กลับมานำเสนอทำนองหลักอีกครั้ง (ตัวอย่างที่ 3) มีการปรับเปลี่ยนเสียงประสาน และเพิ่มโน้ตระดับเล็ก
น้อย การทำเสียงดัง-เบา (Dynamic) จะสังเกตเห็นว่าปูลองเขียนให้เล่นเสียงเบา (pp) เกือบทั้งเพลง และค่อยเปลี่ยนเสียงเบาลงมากที่สุด (ppp)
จนจบที่ห้องสุดท้ายของเพลง

ตัวอย่างที่ 3 นำเสนอทำนองหลักอีกครั้ง

บทวิเคราะห์เพลงบทเพลงสำหรับเปียโน เดี่ยวสามท่อน โดย ฟร็องซิส ปูลอง สำหรับการแสดง เดี่ยวเปียโน

มันทนา ก่อพานิชกุล
ศศิ พงศ์สรายุทธ

An Analysis of the Trois Pièces for Piano by Francis Poulenc for Piano Recital

Munthana Korpanichakul
Sasi Pongsarayuth

วิธีการฝึกซ้อมท่อนที่ 1 Pastorale

ตัวอย่างแบบฝึกหัดที่ใช้ฝึกซ้อม Isidor, Complete School of Technic, the Chromatic scales หน้า 42 ข้อ 5 เพื่อฝึกเทคนิคการเล่นโน้ตเรียงกันที่ห่างกันครึ่งเสียง (chromatic) โดยเล่นเสียงเรียบและเบา ทำให้บางครั้งเล่นจังหวะเร็วเล่นได้ไม่ครบโน้ตบ้าง

ตัวอย่างที่ 4 เทคนิคการเล่นโน้ตเรียงกันที่ห่างกันครึ่งเสียง (chromatic)

กำหนดขอบเขตการซ้อม 5 รอบ ดังนี้

- รอบที่ 1 กำหนดให้ใช้อัตราความเร็วด้วยเครื่องกำกับจังหวะ (Metronome) อยู่ในระดับ 50 ของค่าโน้ตตัวดำ เริ่มจากอัตราความเร็วที่ช้าก่อน เล่นแบบเสียงต่อเนื่อง (legato) โดยใช้ระดับเสียงดังปานกลาง
- รอบที่ 2 เล่นแบบเสียงสั้น โดยใช้ระดับเสียงดังทุกโน้ต อยู่ในระดับ 50 ของค่าโน้ตตัวดำ เริ่มจากอัตราความเร็วที่ช้าก่อน เมื่อเล่นคล่องแล้วเพิ่มจังหวะเร็วขึ้นตามลำดับ
- รอบที่ 3 เปลี่ยนการคุมลักษณะเสียง (articulation) ในแบบต่าง ๆ เช่น เล่นแบบโน้ตสเลอ (slur) เชื่อมกันทีละสองโน้ต อยู่ในระดับ 50 ของค่าโน้ตตัวดำโดยใช้ระดับเสียงดังปานกลาง
- รอบที่ 4 เล่นแบบเน้นเสียง (accent) ในจังหวะหนัก และแปลงจังหวะโน้ตเข้บิตสองชั้นเท่ากันทุกตัวเป็นจังหวะโน้ตเข้บิตสองชั้น และโน้ตเข้บิตหนึ่งชั้นประจุด หรืออัตราจังหวะจากเท่ากันเป็นจังหวะ สั้น-ยาว-สั้น-ยาว โดยใช้ระดับเสียงดังปานกลาง
- รอบที่ 5 เล่นแบบเน้นเสียง (accent) ในจังหวะหนึ่ง สอง สี่ และห้า หรืออัตราจังหวะจากเท่ากันเป็นจังหวะ ยาว-สั้น-ยาว-สั้น โดยใช้ระดับเสียงดังปานกลาง
- รอบที่ 6 กลับมาเล่นแบบรอบที่ 1 แต่เปลี่ยนอัตราความเร็ว 95 ของค่าโน้ตตัวดำ

ตัวอย่างแบบฝึกหัดที่ใช้ฝึกซ้อม Isidor, Complete School of Technic, the Chromatic scales หน้า 42 ข้อ 5

ท่อนที่ 2 Hymne

อยู่สังกัดลักษณะแบบสามตอน หรือ แบบ A B A ในอัตราจังหวะ 4/4 อยู่ในบันไดเสียง E flat Major ตอน A นำเสนอทำนองเอกด้วยคอร์ดเต็มของ E flat Major ด้วยเสียงที่ดัง (fortissimo) (ตัวอย่างที่ 5) และใช้เครื่องหมายเน้นเสียง (accent) วัตถุประสงค์ของจังหวะหลักใช้โน้ตเข้บิตประจุดทั้งในแนวทำนอง และแนวเบสทั้งตอน A

บทวิเคราะห์เพลงบทเพลงสำหรับเปียโน เดี่ยวสามท่อน โดย ฟร็องซีส ปูลอง สำหรับการแสดง เดี่ยวเปียโน

มันทนา ก่อพานิชกุล
ศศิ พงศ์สรายุทธ

An Analysis of the Trois Pièces for Piano by Francis Poulenc for Piano Recital

Munthana Korpanichakul
Sasi Pongsarayuth

ตัวอย่างที่ 5 นำเสนอทำนองเอกในท่อนสอง Hymne

ตอน B นำเสนอทำนองหลักที่สอง มีการย้ายไปบันไดเสียง A minor และให้ความสำคัญแนวทำนอง (ตัวอย่างที่ 6) โดยเน้นเทคนิคการเล่นแบบ scales และ arpeggios เขียน bien chanté กำกับไว้ เล่นเหมือนเสียงร้องที่ไพเราะและร้องด้วยอารมณ์ จากนั้นมีการพัฒนาทำนองหลักที่สอง โดยการเพิ่มแนวทำนองและเสียงประสานให้มีความเข้มข้น และเสียงเต็มมากขึ้นโดยมีเครื่องหมายเน้นเสียง (accent) กำกับไว้ (ตัวอย่างที่ 7) ใช้เทคนิคการเล่นขึ้นคู่ octave ที่แนวทำนองมือขวา และแนวประสานมือซ้ายเล่นโน้ตขึ้นคู่ จากนั้นมีการเปลี่ยนอัตราจังหวะจาก 4/4 เป็น 3/4 3/8 และ 4/4 ให้ความรู้สึกว่าการทำนองเคลื่อนไปข้างหน้ามากขึ้น และเพิ่มความเร็วเล็กน้อย โดยเขียน emporte กำกับไว้ ซึ่งมีความหมายว่าเร็วขึ้น และเปรียบเสมือนแสงที่สองสว่าง (ตัวอย่างที่ 4) มือขวาและมือซ้ายเน้นใช้เทคนิคการเล่นแบบ arpeggios เข้าสู่ท่อนเชื่อมกลับมามันไดเสียงเดิมในบันไดเสียง C Major (ตัวอย่างที่ 8) ทำนองหลักที่สองกลับมาอีกครั้งเพื่อเชื่อมไปทำนองเอกในบันไดเสียงหลัก E flat Major เปลี่ยนอัตราจังหวะจาก 4/4 เป็น 5/4

ตัวอย่างที่ 6 นำเสนอทำนองหลักที่สอง

ตัวอย่างที่ 7 มีการพัฒนาทำนองหลักที่สอง

โดยการเพิ่มแนวทำนองและเสียงประสานให้มีความเข้มข้น และเสียงเต็มมากขึ้น

บทวิเคราะห์เพลงบทเพลงสำหรับเปียโน เดี่ยวสามท่อน โดย ฟร็องซีส ปูลอง สำหรับการแสดง เดี่ยวเปียโน

มันทนา ก่อพานิชกุล
ศศิ พงศ์สรายุทธ

An Analysis of the Trois Pièces for Piano by Francis Poulenc for Piano Recital

Munthana Korpanichakul
Sasi Pongsarayuth

ตัวอย่างที่ 8 ท่อนเชื่อมกลับมาบันไดเสียงเดิมในบันไดเสียง C Major
และนำทำนองหลักที่สองกลับมาอีกครั้ง

จบด้วยท่อน A สุดท้ายนำทำนองเอกกลับมาเสนออีกครั้ง อยู่ในบันไดเสียงหลัก E flat Major มีการย้ายโน้ตแยกของคอร์ด I และ V จนจบท่อน และจบบทประพันธ์ด้วยคอร์ด V ใน E flat major

วิธีการฝึกซ้อมท่อนที่ 2 Hymne

ตัวอย่างแบบฝึกหัดที่ใช้ฝึกซ้อม Isidor Philipp, Finger Gymnastics Op.60, Chords หน้า 45 ข้อ 4 เพื่อฝึกเทคนิคการเล่นคอร์ด กำหนดขอบเขตการซ้อม 7 รอบ ดังนี้

- รอบที่ 1 กำหนดให้ใช้อัตราความเร็วด้วยเครื่องกำกับจังหวะ (Metronome) อยู่ในระดับ 50 ของค่าโน้ตตัวดำ เริ่มจากอัตราความเร็วที่ช้าก่อน เล่นแบบเสียงต่อเนื่อง (legato) โดยใช้ระดับเสียงดังปานกลาง
- รอบที่ 2 เล่นแบบเสียงสั้น โดยใช้ระดับเสียงดังทุกโน้ต อยู่ในระดับ 50 ของค่าโน้ตตัวดำ เริ่มจากอัตราความเร็วที่ช้าก่อน เมื่อเล่นคล่องแล้วเพิ่มจังหวะเร็วขึ้นตามลำดับ
- รอบที่ 3 เล่นแบบเน้นเสียง (accent) ในจังหวะหนัก และแปลงจังหวะโน้ตเข้บิตสองชั้นเท่ากันทุกตัวเป็นจังหวะโน้ตเข้บิตสองชั้น และโน้ตเข้บิตหนึ่งชั้นประจุด หรืออัตราจังหวะจากเท่ากันเป็นจังหวะ ยาว-สั้น-ยาว-สั้น-ยาว-สั้น-ยาว โดยใช้ระดับเสียงดังปานกลาง
- รอบที่ 4 เล่นแบบเน้นเสียง (accent) ในจังหวะหนึ่ง สอง สี่ และห้า หรืออัตราจังหวะจากเท่ากันเป็นจังหวะ สั้น-ยาว-สั้น-ยาว-สั้น-ยาว-สั้น-ยาว โดยใช้ระดับเสียงดังปานกลาง
- รอบที่ 5 กลับมาเล่นแบบรอบที่ 1 แต่เปลี่ยนอัตราความเร็ว 95 ของค่าโน้ตตัวดำ และเมื่อเล่นได้คล่องแล้วค่อยๆ เพิ่มระดับความเร็วจนถึงระดับ 120 ของค่าโน้ตตัวดำ
- รอบที่ 6 ย้ายไปเล่นในบันไดเสียงอื่นๆ โดยเริ่มจากบันไดเสียงเมเจอร์ทุกคีย์ ฝึกซ้อมตั้งแต่รอบที่ 1 ให้คล่อง โดยเล่นทุกบันไดเสียงให้ต่อกัน จากนั้นเพิ่มความเร็วจนถึงระดับ 120 ของค่าโน้ตตัวดำ ตามลำดับ
- รอบที่ 7 ย้ายไปเล่นในบันไดเสียงไมเนอร์ทุกคีย์ ฝึกซ้อมตั้งแต่รอบที่ 1 ให้คล่อง โดยเล่นทุกบันไดเสียงให้ต่อกัน จากนั้นเพิ่มความเร็วจนถึงระดับ 120 ของค่าโน้ตตัวดำ ตามลำดับ

บทวิเคราะห์เพลงบทเพลงสำหรับเปียโน เดี่ยวสามท่อน โดย ฟร็องซีส ปูลอง สำหรับการแสดง เดี่ยวเปียโน

มันทนา ก่อพานิชกุล
ศศิ พงศ์สรายุทธ

An Analysis of the Trois Pièces for Piano by Francis Poulenc for Piano Recital

Munthana Korpanichakul
Sasi Pongsarayuth

ตัวอย่างแบบฝึกหัดที่ใช้ฝึกซ้อม Isidor Philipp, Finger Gymnastics Op.60, Chords หน้า 45 ข้อ 4

ท่อนที่ 3 Toccata

อยู่สังกัดลักษณะแบบสามตอน หรือแบบ A B A รูปพรรณดนตรีแบบ Polyphony ตอน A อยู่ในอัตราจังหวะ 4/4 ในบันไดเสียง A minor นำเสนอทำนองเอกใช้เทคนิคการเล่น Scale มือขวาและมือซ้ายประสานกัน (ตัวอย่างที่ 9) มีการเขียน tres sec กำกับไว้ ซึ่งหมายถึงการเล่นเสียงให้ขาดกัน และลงน้ำหนักนิ้วด้วยเสียงดัง (f) จากนั้นมีการเปลี่ยนอัตราจังหวะเล่นให้เร็วขึ้น โดยเขียนจังหวะกำกับไว้ และมีการใช้เทคนิคการเล่นโน้ตขึ้นคู่กระโดดสลับไปมาของมือขวาและมือซ้าย และเทคนิคการเล่น Broken chord (ตัวอย่างที่ 10) จากนั้นมือขวาใช้เทคนิคการเล่น Scale ประสานกับมือซ้ายใช้เทคนิคโน้ตขึ้นคู่สลับไปมาและใช้เทคนิคการประพันธ์แบบ Imitation หรือเสียงสะท้อน ในทุก 2 ห้อง (ตัวอย่างที่ 11)

ตัวอย่างที่ 9 นำเสนอทำนองเอกท่อนสาม Toccata

ตัวอย่างที่ 10 การเปลี่ยนอัตราจังหวะเล่นให้เร็วขึ้น โดยเขียนจังหวะกำกับไว้
และมีการใช้เทคนิคการเล่นโน้ตขึ้นคู่ และเทคนิคการเล่น Broken chord

บทวิเคราะห์เพลงบทเพลงสำหรับเปียโน เดี่ยวสามท่อน โดย ฟร็องซีส ปูลอง สำหรับการแสดง เดี่ยวเปียโน

มันทนา ก่อพานิชกุล
ศศิ พงศ์สรายุทธ

An Analysis of the Trois Pièces for Piano by Francis Poulenc for Piano Recital

Munthana Korpanichakul
Sasi Pongsarayuth

ตัวอย่างที่ 11 มือขวาใช้เทคนิคการเล่น Scale ประสานกับมือซ้ายใช้เทคนิคโน้ตขึ้นคู่สลับไปมา

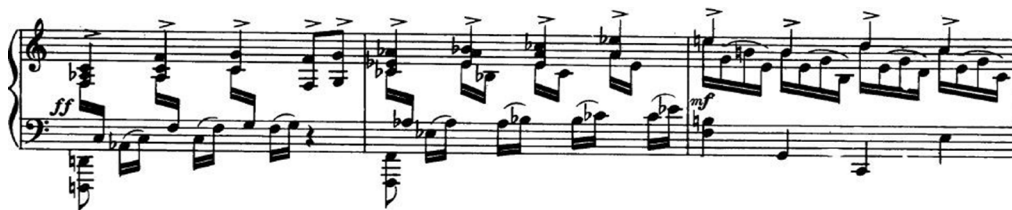

ตอน B นำเสนอทำนองหลักที่สอง แนวทำนองอยู่ในคอร์ดโน้ตแนวนนใช้เทคนิคการเล่นคอร์ดและใช้เทคนิคการประพันธ์แบบ Imitation ซ้ำโน้ตทุกสองห้อง (ตัวอย่างที่ 12) จากนั้นห้องที่ 39 มีการใช้เครื่องหมายเสียงดังที่สุดของเพลง (ff) เพื่อเข้าทำนองที่หนักแน่นขึ้น นำเสนอทำนองหลักที่สาม เทคนิคการเล่น broken chord โดยทำนองอยู่ในแนวโน้ตตัวบน (ตัวอย่างที่ 13) ห้องที่ 56 ทำนองมือขวาใช้เทคนิคการประพันธ์แบบ Sequence (ตัวอย่างที่ 14) ไล่เสียงบนสุดจากโน้ต A ลงมาถึงโน้ต C และใช้คอร์ด E Major Seventh เพื่อเกล่าเสียงไปคอร์ด A minor เข้าสู่ตอน A สุดท้าย

ตัวอย่างที่ 12 นำเสนอทำนองหลักที่สอง

ตัวอย่างที่ 13 นำเสนอทำนองหลักที่สาม

บทวิเคราะห์เพลงบทเพลงสำหรับเปียโน เดี่ยวสามท่อน โดย ฟร็องซิส ปูลอง สำหรับการแสดง เดี่ยวเปียโน

มันทนา ก่อพานิชกุล
ศศิ พงศ์สรายุทธ

An Analysis of the Trois Pièces for Piano by Francis Poulenc for Piano Recital

Munthana Korpanichakul
Sasi Pongsarayuth

ตัวอย่างที่ 14 ทำนองมือขวาใช้เทคนิคการประพันธ์แบบ Sequence

จบด้วยตอน A สุดท้าย กลับเข้ามาที่บันไดเสียงหลัก A minor นำทำนองหลักที่สองกลับมานำเสนออีกครั้ง จากนั้นห้องที่ 68 ซ้ำ ทำนองหลักที่สองอีกครั้ง โดยการเพิ่มคอร์ด และใช้จังหวะ Triplet ในมือซ้าย และเข้าสู่ท่อน Codetta ก่อนจบเพลง ห้องที่ 79 จบด้วยคอร์ด A minor และโน้ต A ตัวสุดท้ายของเพลงที่อยู่ต่ำสุดของเปียโน

วิธีการฝึกซ้อมท่อนที่ 3 Toccata

ตัวอย่างวิธีการซ้อมโดย รองศาสตราจารย์ธรรว อิศรางกูร ณ อยุธยา คือเทคนิคการเล่นแนวทำนองที่มีโน้ตเรียงแยกกันเป็น broken chord ด้วยจังหวะที่เร็วและเสียงเรียบต่อกัน แบ่งออกเป็น 2 วิธี ดังนี้

- วิธีที่ 1 การเล่นบนคีย์เปียโนควรวางในลักษณะมือแบนราบ (flat finger) โดยขณะที่กดนิ้วลงบนคีย์เปียโนมือควรอยู่ในลักษณะแบนราบที่สุด และฝึกซ้อมเล่นเสียงเชื่อมกัน (legato) 5 รอบ
- วิธีที่ 2 ฝึกซ้อมการเล่นเสียงขาดกัน (staccato) 5 รอบ สลับกับการเล่นเสียงเชื่อมกัน (legato) อีกครั้ง จึงจะทำให้เสียงเชื่อมกันและเล่นจังหวะเร็วได้

ตัวอย่างที่ 15 เทคนิคการเล่นแนวทำนองที่มีโน้ตเรียงแยกกันเป็น broken chord

บทสรุป

จากการที่ผู้แสดงได้ศึกษาและค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับบทเพลง ทั้งด้านประวัติของผู้ประพันธ์ ประวัติของบทเพลง เทคนิคการบรรเลง การตีความบทเพลง และวิธีการฝึกซ้อม ทั้งยังศึกษาลงไปถึงรายละเอียดเชิงลึกของบทประพันธ์ การตีความด้านความรู้สึก วิธีการนำเสนอ บทเพลง อีกทั้งยังศึกษารวมไปถึงเทคนิคต่าง ๆ ในการบรรเลงบทเพลง ทำให้พัฒนาเทคนิคการเล่นบทเพลงนี้ได้เข้ามามากยิ่งขึ้น เปิดโลกทัศน์ ในการฟังเพลงของนักประพันธ์เพลงชาวฝรั่งเศสในยุคศตวรรษที่ 20 นำไปสู่การแสดงบทเพลง และพัฒนาศักยภาพในการบรรเลงเปียโนในด้านต่าง ๆ ของผู้แสดงให้มีความลึกซึ้งยิ่งขึ้น

บทวิเคราะห์เพลงบทเพลงสำหรับเปียโน เดี่ยวสามท่อน โดย ฟร็องซัวส์ ปูลอง สำหรับการแสดง เดี่ยวเปียโน

มันทนา ก่อพานิชกุล
ศศิ พงศ์สรายุธ

An Analysis of the Trois Pièces for Piano by Francis Poulenc for Piano Recital

Munthana Korpanichakul
Sasi Pongsarayuth

บรรณานุกรม

ณัชชา พันธุ์เจริญ. *พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เกษกระรัต, 2554.

ปานใจ จุฬาพันธุ์. *วรรณกรรมเปียโน 1*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

Daniel, Keith W. *Francis Poulenc His Artistic Development and Musical Style*. Michigan: UMI Research Press Studio in Musicology, 1980.

Ivry, Benjamin. *Francis Poulenc by Benjamin Ivry*. Saints Street , London: Phaidon Press Limited, 1996.

Schmidt, Carl B. *Entrancing muse: a documented biography of Francis Poulenc*. Hillsdale, New York: Pendragon Press, 2001.